

www.sedmikontinent.org

SEDMI KONTINENT

filmsko obrazovni program za škole i vrtiće
udruga Djeca susreću umjetnost

A N A L I Z A

IGRANOGA FILMA KROKODILI

REDATELJ: CHRISTIAN DITTER

(PREPORUČENA DOB: +9)

Vrijednosti koje osvješćujemo i razvijamo uz film:

pitanje odrastanja - prijateljstvo - nasilje među djecom - zajedništvo -
odnos s roditeljima - iskrenost - poduzetnost - sagledavanje stvari iz tuđe
perspektive - prihvaćanje različitosti - pozitivne vrijednosti u društvu

Pripremili:

Snježana Gabelić, prof. hrvatskoga jezika

Valentina Lisak, dipl. komparatistica književnosti

Mentor i recenzent:

prof. Krešimir Mikić, Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

SADRŽAJ

UVOD	3
1. OBAVIJESTI O FILMU	3
2. ESEJ O FILMU	6
3. METODIČKI PRIJEDLOZI ZA PRIPREMU, OBRADU I PONAVLJANJE	9
3.1. AKTIVNOSTI PRIJE PROJEKCIJE FILMA	10
3.2. AKTIVNOSTI UZ PROJEKCIJU FILMA	11
3.3. AKTIVNOSTI NAKON PROJEKCIJE FILMA	12
3.4. AKTIVNOSTI NAKON OBRADU FILMA	19
4. OBAVIJESTI ZA UČITELJE I NASTAVNIKE	21
4.1. POJMOVNIK	21
4.2. ANIMIRANII FILM <i>TRI RAZBOJNIKA</i> – ZA ČITANJE, ISTRAŽIVANJE I SAMOSTALAN RAD	22
5. RADNI LISTOVI ZA UČENIKE	23
6. GALERIJA SLIKA	24

Uvod

Obrazovni materijal uz igrani film Krokodili

Predmetnim sadržajem žele se učiteljima i djeci podastrijeti informacije o filmu, načini obrade teme filma te filmskih izražajnih sredstva kroz razne aktivnosti uz podršku već pripremljenih radnih listova. Metodičke prijedloge za obradu, pripremu i ponavljanje pripremila je učitelj razredne nastace, a esej i pojmovnik filmski teoretičar. Cilj je programa Sedmi continent educirati najmlađe o filmu i filmom, a želja nam je da doživljaj filma bude potpun, te se nadamo da će djeca biti motivirana nastaviti razgovor o filmu i u razredu.

1. OBAVIJESTI O FILMU

Redatelj: Christian Ditter

Scenarij: Cristian Ditter, Martin Ritzenhoff

Producent: Christian Becker

Produksijska kuća: Delphis film

Glumci:

Nick Romeo Reimann	Hannes
Fabian Halbig	Kai
Leonie Tepe	Maria
Manuel Steitz	Olli

O umjetniku

CHRISTIAN DITTER, rođen je 1977. u Giessenu, od malena obožava filmove, sudjelovao je u filmskoj skupini, sa šesnaest godina pobijedio je na WDR videonatjecanju, što ga je učvrstilo u odluci da postane režiser. Završio je Minhensku filmsku školu (Munich Film School), a njegov diplomski film *Francuski za početnike* izabran je za kinodistribuciju i neočekivano je postao hit.

Filmovi: *Povratak Krokodila*, *Krokodili*, *Turski za početnike*, *Francuski za početnike* i dr.

Film je snimljen prema vrlo popularnomu romanu za djecu – *Krokodili* Maxa von der Grusa.

Važne nagrade

Film *Krokodili* dobio je brojna razna festivalska priznanja, do 2010. godine 29 nagrada, a 2010. godine proglašen je najboljim dječjim filmom na dodjeli prestižnih njemačkih filmskih nagrada.

Kritike

Nisam znao što očekivati od obrade jako poznata njemačkog romana Krokodili. Iako se sjećam da sam čitajući taj roman kao dijete, razmišljala kako bi to bio dobar film. Zaista mi je drago što sam pogledala taj film. Najprije, glumci i općenito podjela uloga su sjajni. I iskusni glumci, baš kao i mladi, novi glumci vrlo su uvjerljivi i vjerno oslikavaju svoje uloge. Roman je dobio suvremeni kontekst. Puno dobrih šala, smiješnih situacija. Jednostavno – to je film za sve, djecu, mlade, srednju generaciju i starije (...)

Sažetak filma

Junak je filma desetogodišnji **Hannes**, dječak koji živi sa samohranom majkom. Njegov je najveći san postati pripadnik *Krokodila* – *najcool* družine na svijetu. Za to mora pristati na izazov

koji, međutim, krene nizbrdo i Hannes se nađe u ozbiljnoj opasnosti. U zadnjem ga trenutku spasi Kai, dječak u invalidskim kolicima, koji uskoro i sam poželi postati jedan od *Krokodila*...

Siže filma

Film započinje kadrom krova prikazanim iz ptičje perspektive. Kamera praćena glazbom sve se više približava te otkriva dječaka kako se starim ljestvama uspinje prema krovu da bi došao do privjeska koji su tamo stavili njegovi prijatelji. Dječaku je ime Hannes, a pothvat je dio inicijacije u njihovu skupinu Krokodili. Hannes se naposljetku uspijeva domoći privjeska, no stari krov popusti pod njegovim nogama, a Hannes sklizne i ostane visjeti s krova. Život mu spašava Kai, dječak u kolicima koji je sve promatrao iz svoje sobe te pozvao vatrogasce. Hannes živi sam s majkom koja je zbog teške financijske situacije gotovo neprekidno na poslu, a kad je doma priprema se za ispit koji bi joj trebao pomoći u pronalasku bolje plaćenoga posla. Hannes odlazi do Kaija kako bi mu zahvalio. Kai živi s ocem i zaštitnički raspoloženom majkom koja ga nakon ljeta želi upisati u posebnu školu, a pristaje popustiti jedino ako Kai do kraja ljeta uspije pronaći prijatelja. Nakon što Krokodili odbiju prihvatiti Kaija u svoju skupinu jer je u kolicima, on kroz svoj teleskop svjedoči pljački obližnje trgovine, no Krokodili mu ne vjeruju. U međuvremenu dođe do pljačke trgovine u kojoj je zaposlena Hannesova majka te on odlučuje uhvatiti pljačkaše za koje je sada ponuđena i novčana nagrada. Hannes dovodi Kaija na sastanak Krokodila te se uz pomoć Marije, jedine djevojčice u grupi, uspijeva izboriti za Kaijev ulazak u grupu. Krokodilima je netko preko noći uništio kućicu na drvetu u kojoj su se sastajali te se premještaju u napuštenu ciglanu. Kućicu je uništio Dennis, mladi motoristički delinkvent i brat jednoga od krokodila, Franka. U ciglani Krokodili sgrade novu kućicu, a nailaze i na zalihe robe pokradene iz dućana koje su pljačkaši tamo zakopali. Zajedno odlučuju uhvatiti pljačkaše i domoći se novčane nagrade. Međusobno surađujući, Krokodili postižu puno te se zajedničkim radom povezuju i postaju prijatelji. Idilu im ruši dolazak Frankova brata i njegove bande u ciglanu pri čemu Kai shvaća da su upravo Dennis i njegovi prijatelji pljačkaši. Međutim, unatoč dokazima, nitko osim Hannesa nije spreman optužiti na taj način Frankova brata. Kai se priklanja mišljenju većine, a Hannes ljutito odlazi i raskida prijateljstvo s Kaijem. Scena obiteljskoga ručka otkriva da je za Kaijevu paraliziranost odgovoran njegov otac zbog trenutka nepažnje. Sljedeći dan Dennis priprema zasjedu Kaiju te slijedi akcijska scena jurnjave u kojoj Kai u kolicima bježi od Dennisa i njegove bande na motoru. Uspješno im izmiče, a čitavu scenu vidio je i Hannes koji prilazi Kaiju te se mire. Krokodili se okupljaju i odlaze na policiju koja ih ismijava te im kaže da su pravi pljačkaši već uhićeni. Riječ je o skupini Albanaca, a prijavio ih je Dennis. Razjareni, Krokodili

se vraćaju u ciglanu gdje zajedničkim snagama pripremaju stupicu pljačkašima. Nakon što se uvjeri u bratovu krivnju, pridružuje im se i Frank. Slijedi noćna scena u kojoj Krokodili uspješno smještaju Dennisu i njegovoj bandi uspjevši ih zadržati u ciglani do dolaska policije. U posljednjoj sceni čitav je gradić okupljen pred starom ciglanom u očekivanju njezina rušenja. Kaija i službeno proglašavaju Krokodilom, on dobiva privjesak, a njegovi roditelji sretno promatraju. Dolazi i Hannesova majka koja je uspješno položila ispit. Svi sretno gledaju rušenje ciglane.

VALENTINA LISAK

2. ESEJ O FILMU

Predrasude, zajedništvo i tolerancija nerijetka su preokupacija filmova za djecu, a jezik i postupci kojima se u obradi tih tema koriste najčešće su pojednostavljeni i jasni kako bi središnja ideja bila prenesena štoizravnije, bez „smetnji“ koje obično proizlaze iz kritičkoga propitivanja bolnih točaka društvenih odnosa, odmaknuta od crno-bijele vizure. *Krokodili* Christiana Dittera školski su primjer takvoga pristupa.

Već uvodne scene naznačuju da je riječ o filmu s vrlo jasnom porukom. *Krokodili* započinju kadrom u kojemu se mladi Hannes penje na krov stare ciglane ne bi li se domogao privjeska koji su tamo stavili njegovi prijatelji. Čini to kao obavezni dio inicijacije u njihovu malu skupinu tzv. Krokodili, a nakon što se sasvim očekivano nađe u po život opasnoj situaciji spašava ga ni manje ni više nego Kai, dječak u kolicima, koji je čitavoj sceni svjedočio iz svoje sobe s pomoću teleskopa. Kai naziva vatrogasce te potencijalna tragedija završi sretno. Šaroliki sastav krokodilske skupine i njihov prvotni otpor Kaijevom pridruživanju grupi nedvosmisleno ukazuju na tematski fokus filma. Naime, središnju preokupaciju *Krokodila* čini proces sazrijevanja promatran kroz prizmu diskriminacije, usamljenosti te disfunkcionalne, ali i moderne obitelji – one koja se ne sastoji nužno od oca, majke i djeteta. Sve spomenute teme aktualni su predmet interesa suvremenoga društva općenito, a zajednička im je okosnica, i u filmskoj i u izvanfilmskoj stvarnosti – pojam različitosti.

Za razliku od razvikanijega *Vala* (*Die Welle*, 2008), još jednoga njemačkog filma o tinejdžerima koji se bavi različitostu, predrasudama i stvaranjem zatvorenih grupa unutar šire zajednice, primarni interes *Krokodila* nije opasnost koja proizlazi iz društvenih grupacija okupljenih oko zajedničkih obilježja te iz prevelikoga oslanjanja na sličnosti koje dijele članovi neke zajednice. Ditter težište stavlja na pozitivne strane otvaranja zajednice prema drukčijima. Štoviše, riječ je o

optimističnome, premda pojednostavljenome, prikazu konstruktivne strane zajednice izgrađene na različitostima i njihovu poštivanju. Tako Krokodile predstavlja skupina pretpubertetskih osobenjaka najčvršće povezanih upravo u svojim različitostima. Svaki pripadnik posjeduje neku osobinu koja ga izdvaja od ostalih članova, a u pojedinim slučajevima i marginalizira unutar širega društva. Sklonija „dječačkim“ nego „tipično ženskim“ igrama, Maria je jedina djevojčica u skupini. Uz nju tu su tamnopusi imigrant čije porijeklo nitko ne može točno pogoditi (iako stereotipnih pretpostavki ne manjka), dječak iz disfunkcionalne obitelji, dječak s poteškoćama u govoru, Kai, pa i sam Hannes koji je dijete samohrane majke. Svi će oni do kraja filma preokrenuti stereotipnu sliku o sebi nastalu površnim poistovjećivanjem njihovih identiteta s nabrojanim karakteristikama.

Jedna od brojnih konstatacija filma odnosi se na oslikavanje predrasuda kao naučenoga stava. Kako bi to postigao, Ditter se služi prikazom grupe osamostaljene od odraslih. Krokodili su formirali svoje malo društvo odvojeno od svijeta starijih, prevladali početne predrasude i netrpeljivosti te se razvili u otvoreno društvo izgrađeno na toleranciji i prihvaćanju do te mjere da postaje uspješnije od društva odraslih. Ono je pak okarakterizirano svojom usađenošću u ustaljenim predrasudama i krutom pogledu na svijet. Upravo djeca odbacivanjem takvoga načina razmišljanja međusobnom suradnjom razotkriju kriminalce za kojima neuspješno traga policija.

Korištenje dječjega lika kao kritičkoga subjekta koji osvještava krizne točke u društvenome ustroju česta je filmska praksa. Ne samo u dječjim, već i u filmovima namijenjenima „zrelijoj“ populaciji, dijete će često funkcionirati kao strani element koji unosi očučujuću i ujedno racionalnu perspektivu u svijet starijih likova. Primjerice, u *Nader i Simin se rastaju* (*Jodaeiye Nader az Simin*, 2011), Oscarom nagrađenome iranskom filmu o paru koji se rastaje, upravo njihova kći tinejdžerka iznosi najzrelije stavove i uvide, raskrinkavajući ponekad infantilno ponašanje svojih roditelja. Uloga djeteta u filmovima za djecu srodna je toj ulozi utoliko što prikazuje dijete kao nositelja ispravnih vrijednosti te redovito služi kao sredstvo podučavanja, odnosno sredstvo prenošenja određene poruke.

Kao osnovna društvena jedinica, obitelj u filmu često predstavlja izvor problema i trauma, emocionalnih i socijalnih. Društvo prijatelja stoga postaje alternativa obitelji, mjesto vidanja rana i mjesto preodgoja gdje djeca samostalno usvajaju životne lekcije, redovito pronicljivije od odraslih koji zatim te lekcije usvajaju od svojih potomaka. Oslikavanjem bliskih odnosa među likovima koji nisu u krvnome srodstvu i raskrinkavanjem toga istog srodstva kao nedovoljnoga čimbenika u vrednovanju nekoga odnosa, Ditter u *Krokodilima* proširuje definiciju obitelji. I ona, baš kao i

svjetonazori, postaje ovdje konstrukt temeljen na svjesno odabranim vrijednostima, ne nužno i isključivo na genetskoj povezanosti. Polazeći od obitelji, Ditter svojim pristupom neprekidno ukazuje na nerazdvojivu povezanost svih članova društva i načine na koje ta povezanost može biti štetna i iscjeliteljska.

Ta sugestija najeksplicitnije se pojavljuje na formalnoj razini filma koji nam još u svojoj ekspoziciji otkriva temeljno načelo prema kojemu funkcionira struktura *Krokodila* – usporedba. Paralelne montaže glavno su sredstvo kojim se Ditter koristi u uspostavljanju povezanosti među likovima i proizvodnji dodatnih značenja. Prikazi likova u njihovim zasebnim obiteljima povezani su prilično doslovno montažnom upotrebom glazbe, a kamera će nizanja redovito popratiti usmjeravanjem svojega pogleda na krovove prigradske zajednice, okupljajući sve stanovnike u jednome kadru u kojemu sve kuće izgledaju jednako i nitko nije istaknut.

Toj ozbiljnoj tematici Ditter, međutim, pristupa na lakonotan, neopterećujuć način. Pritom se oslanja na motive popularne kulture mlađih uzrasta: na popularnu glazbu, dinamičnu kameru i naglašeno žanrovsku atmosferu detektivske (kriminalističke) priče “zasoljene” elementima drame i komedije. Kriminalistička priča i komični elementi čine dramu prijemljivijom, što u neku ruku postaje i potrebno s obzirom na sve poruke kojima je priča ispunjena. Na kraju, *Krokodili* su primarno film namijenjen djeci bez posebnih ambicija za privlačenjem odrasle publike. Iako izrazito naglašena, mjestimice i preizravna odgojna komponenta filma nosi vrijednu poruku o opasnosti univerzalnih normativnih vrijednosti, a pretočena je u lako probavljivu formu u kojoj i odrasla publika može pronaći trenutke iskrene zabave.

VALENTINA LISAK

3. METODIČKI PRIJEDLOZI ZA PRIPREMU, OBRADU I PONAVLJANJE

Metodički pristup u nastavnim situacijama i artikulaciji samog sata ostat će koliko je to moguće ujednačeno koncipiran za igrani, dokumentarni i animirani film. Predlažu se **aktivnosti** za pripremu učenika u danima **prije dolaska na projekciju, aktivnosti uz gledanje filma, aktivnosti nakon gledanja filma** u Muzeju te **aktivnosti za učionicu** po povratku iz Muzeja.

Aktivnosti prije projekcije i po povratku u školu bi se u idealnome slučaju mogle odvijati u sklopu nastave hrvatskog jezika ili u sklopu sata razredne zajednice. Predviđeno trajanje predloženih aktivnosti prije dolaska na projekciju te po povratku u učionicu jedan je do dva školska sata (ovisno o načinu na koji učitelj/ica odluči razraditi predložene ideje i oblikovati ih u nastavni sat te ovisno o prethodnom znanju učenika i o razrednoj dinamici). Unutar spomenutih četiriju grupa aktivnosti predlažemo da se izvođenje nastave filma, prema udžbeniku profesora Krešimira Mikića *Film u nastavi medijske kulture*, sastoji od sljedećih nastavnih situacija: **motivacija, najava, prikazivanje filma, emocionalno-intelektualna stanka, slobodno iznošenje doživljaja, istraživačka rasprava, uopćavanje i stvaralački oblici rada**. Artikulacija sata (slobodno iznošenje doživljaja, istraživačka rasprava, uopćavanje i stvaralački oblici rada) odvija se u trajanju jednoga školskog sata (45 minuta).

Artikulacija sata uz ovaj igrani film razvija se na nekoliko razina: na prvoj razini osvrnuli bismo se na opći dojam, odnosno kako je film djelovao na učenike, a zatim na važne teme filma: zajedništvo, borbu se za sebe, suživot s drugom djecom, odnos prema osobama s invaliditetom, pozitivne vrijednosti u društvu, odnosi u obitelji itd. Na drugoj razini obuhvatili bismo predviđenu filmsku problematiku – filmska priča, slijed događaja u filmu, lik u filmu. Djeca se susreću s primjerenim filmskim sadržajem, određuju slijed događaja u filmu, razlikuju glavne i sporedne likove i pokušavaju usustaviti filmsku priču. Na trećoj razini pokušali bismo filmsku priču prepoznati u stvarnome životu – kako se ostvariti u društvu, a da ne pregazimo neka naša načela, obiteljske vrijednosti ili pravila, prihvatiti druge, prihvatiti različitost.

ZADATCI

Nastavno područje: medijska kultura

Ključni pojmovi: filmski rodovi, filmska priča, glavni i sporedni likovi, boja, zvuk

Obrazovno-odgojne i funkcionalne zadaće: primati primjerene filmove za djecu (recepcija), pitanje odrastanja, prijateljstvo, nasilje među djecom, obitelj, zajedništvo, poduzetnost, iskrenost,

sagledavanje stvari iz tuđe perspective, uočiti ulogu i važnost filmske umjetnosti u svakodnevnome životu

Nastavni oblici: frontalni, individualni, skupni

Komuniciranje: višesmjerno komuniciranje (učitelj – učenici, skupina – skupina, učenici – učenici)

Nastavni izvori i sredstva: projicirani igrani film u kinodvorani, tekst kao izvor (tekstovii u nastavnim listićima), auditivni izvori (živa riječ učitelja/voditelja i učenika), vizualni izvori (pisani tekstovi, priručna literatura), audiovizualni izvori (animirani film), nastavna sredstva i pomagala (projektor, platno, DVD čitač, DVD s igranim filmom, nastavni listići)

Nastavne metode: metoda demonstracije, metoda razgovora, usmeno izlaganje, crtanje, problemski zadaci – metoda praktičnih radova

Korelacije: unutarpredmetna – književnost, medijska kultura

3.1. AKTIVNOSTI PRIJE PROJEKCIJE FILMA

MOTIVACIJA

Aktivnostima prije filma učenike pripremamo za film na više različitih razina. U prvoj i drugoj aktivnosti istražujemo njihova očekivanja, upoznajemo ih s junacima filma, dočaravamo dio atmosfere, ali i dotičemo programom određenu temu – igrani film. Također, prije gledanja filma učitelji s učenicima mogu progovoriti o srodnim temama koje mogu poslužiti kao dobar uvod i podloga za slojevito shvaćanje dječjega igranog filma *Krokodili*. U ostalim aktivnostima pripremamo ih za temu filma, ostvarujemo korelaciju s drugim predmetima, uvodimo važan pojam filmskih izražajnih sredstava. Na taj način ostvaruje se cjelovit pristup filmu, odnosno zastupljena su očekivanja, psihološka analiza filma, važni segmenti priče i način na koji je ostvarena u filmu. Pripreme se mogu odvijati kroz dva školska sata, a istraživački zadaci mogu biti korelacijska domaća zadaća.

Prva aktivnost

Prisjetiti se što je to animirani film.

Prisjetiti se vrsta igranih filmova (vestern, komedija, pustolovni film, mjuzikl, znanstvena fantastika, film strave, film za djecu). Učitelj/ica piše vrste igranih filmova na papiriće te dijeli učenike u

nekoliko skupina. Svaka skupina ima zadatak napraviti kratki improvizirani skeč i uprizoriti izabranu vrstu filma. Učenici koji gledaju prizor, pogađaju o kojoj se vrsti igranoga filma radi.

Druga aktivnost

Osmislite družinu od šest različitih članova. Smislite im naziv i zaštitni znak. Svaki lik u družini mora imati neke svoje osobitosti zbog kojih nam je zbog neke svoje kvalitete zanimljiv (vozi bicikl, brzo trči, ima puno znanja o prirodi, lijepo pjeva, poznaje glagoljicu i sl.).

Zadatak je učenika napisati televizijske vijesti u kojima opisuju događaj koji je uzrđmao cijelo susjedstvo, a razriješila ga je tajna družina.

Navedite što se dogodilo, opišite prijenos s mjesta događaja, opišite kako znamo da je to bila tajna družina (jesu li ostavili kakav znak), koliko članova družina ima i sl.

3.2. AKTIVNOSTI UZ PROJEKCIJU FILMA

NAJAVA

Najavljujemo gledanje igranoga filma *Krokodili* redatelja Christiana Dittera. Prije same projekcije igranoga filma voditelj/ica učenicima priopćava nekoliko informacija o redatelju i filmu.

PRIKAZIVANJE FILMA

Projekcija igranoga filma *Krokodili* u trajanju od 98 minuta.

EMOCIONALNO-INTELEKTUALNA STANKA

Stanka u trajanju od nekoliko sekundi radi sređivanja dojmova i pripreme za nastavak rada.

RAZGOVOR S GOSTOM

3.3. AKTIVNOSTI NAKON PROJEKCIJE FILMA

Slijedi prikaz artikulacije nastavnoga sata.

1. uvodni dio – motivacija (5 – 10 min)

- razgovor o dojmovima o pogledanome filmu
- rad na 1. nastavnome listiću (prva aktivnost)

2. središnji dio – razrada (25 – 35 min)

Različitim igrama i razgovorom obrađujemo filmska izražajna sredstva i filmske pojmove:

- rakurs
- filmski lik (glavni i sporedni likovi)
- filmska priča
- slijed događaja
- glazba
- dinamika filma, pokreti kamere.

3. završni dio – sinteza (5 – 10 min)

- izvođenje "definicija" iz zajedničkih uvida dobivenih grupnim radom

SLOBODNO IZNOŠENJE DOŽIVLJAJA

Voditelji pozdravljaju učenike.

Prije gledanja filma učenici su imali neka očekivanja. Nakon što su pogledali film i doživjeli ga, učenici iskazuju svoje viđenje filma.

Pitanja: *Kako vam se svidio film? Koji su vaši prvi dojmovi i reakcije?*

Voditelj u razgovoru s učenicima pravilno usmjerava iskaze učenika koji su nešto pogrešno shvatili te im sugerira da u svojim odgovorima razmisle i o sljedećim pitanjima:

- *Što vas se osobito dojmilo?*
- *Koji je po vama najbolji dio filma?*
- *Imate li i vi neke svoje družine?*

- Što se u filmu čini teško ostvarivim ili teško zamislivim u vašim životima?
- Koje osobine vam se sviđaju, odnosno ne sviđaju kod pojedinih likova/krocodila?
- Što je za vas važno da biste nekoga primili u društvo? Koje osobine?
- Imate li u društvu nekoga s posebnim potrebama?

Slušanje obrazloženja – cilj je razviti kritičko mišljenje u djece, osvijestiti važnost argumentacije svojih stavova, ali i razvijati uvažavanje tuđega mišljenja.

ISTRAŽIVAČKA RASPRAVA

Prva aktivnost

Prvi dojam kroz T-tablicu

ŠTO MI SE U FILMU SVIDJELO?	ŠTO MI SE U FILMU NIJE SVIDJELO?

Aktivnost se provodi nakon gledanja filma, a prije obrade i razgovora o filmu da dobijemo uvid kako im se film svidio. Ista aktivnost može se provesti i na temu PRIJATELJSTVA (pred kraj radionice kada učenici razgovaraju o životu družine, zajedništvu te na taj način povezati, npr. s njihovim razredom).

Kakvo je naše prijateljstvo u razredu? Kakvo prijateljstvo želimo u razredu? (1. NASTAVNI LISTIĆ – 1. AKTIVNOST)

Druga aktivnost

Rakurs

Gdje upoznajemo ovu družinu? Odnosno, kako film započinje?

Reproduciramo isječak: Hannes se penje na krov po privjesak Krocodila (1. isječak)

S učenicima razgovaramo o pogledanome isječku te ih sljedećim pitanjima uvodimo u pojam rakursa. *Imate li osjećaj da ste i sami na tome krovu? Zašto mislite da je tako?*

*Jeste li čuli za **RAKURS**?*

Rakurs je jedan od parametara kadra. Označava nagib promatranja. Kad se prizor promatra odozgo prema dolje, kadar je iz gornjega rakursa, a odozdo prema gore iz donjega rakursa. Jaki donji rakurs naziva se i *žablja perspektiva*, a krajnji gornji rakurs *ptičja perspektiva*.

Ptičja perspektiva

Prizor je promatran odozgo prema gore, kamera iznad snimana objekta koji se doima manjim. Snimani objekti se doimaju inferiorniji, slabiji, prepušteni sudbini, nemoćni. S obzirom na to da gornji rakurs prikazuje objekt u prirodnim okolišu, često ima i dokumentarnu primjenu.

Reproduciramo isječak: Na krovu se nalazi privjesak Krokodila (2. isječak)

Žablja perspektiva

Prizor promatran odozdo prema gore, kamera je ispod snimana objekta koji se tad doima višim. Objekti snimani na taj način doimaju superiornima, nadmoćnima, ali i usamljenima s obzirom na to da donji rakurs isključuje pozadinu, pa se junaka zatječe sama, u nekome neutralnom okruženju (strop, nebo), što često ima i dodatnu romantičnu notu poput "usamljenog jahača na horizontu" iz vesterna.

Reproduciramo isječak: Na krovu se nalazi privjesak Krokodila (3. isječak)

(ISJEČCI SE NALAZE U MAPI NA CD-u.)

U cijelome filmu koristi se jedan rakurs. Koji? Što mislite, zašto je režiser odabrao baš taj rakurs?

Donji rakurs

Da bismo dobili dječju perspektivu, svijet gledan iz dječjih očiju. *Jesu li vam glumci u ovome filmu uvjerljivi, vjerujete li im?*

Tko vam je najuvjerljiviji? (Podsjetimo se likova i glumaca u filmu.)

Tko je po vama junak ili glavni lik u filmu?

Zajedno komentiramo Krokodile, njihovu ulogu u skupini i u životu.

Treća aktivnost

Filmski likovi (glavni i sporedni lik)

- Glavni glumac

Nastavljajući razgovor o Krokodilima te njihovim ulogama u skupini, dolazimo do pojmova glavni odnosno sporedni lik.

GLAVNI LIK nositelj je radnje, sve se zbiva oko njega, najčešće ima određenu osobitost i šarm.

Tko je glavni lik u filmu? Zašto? Opišite ga.

Hannes (Nick Rommeo Reimann) – Hanes silno želi postati Krokodil, pomaže mami i pravi su tim, zaljubljen je u Mariju, hrabar je i naučio se brinuti o sebi.

Mora li i izbor glumca biti osobit za glavnu ulogu? Znate li da je Nick Rommeo najpoznatiji glumac i gotovo glumac s iskustvom među Krokodilima? Iznenaduje li vas to?

Glavni glumac onaj je koji utjelovljuje glavnoga junaka, nositelja radnje u filmu.

Kako nazivamo ostale likove u filmu? Tko su oni u ovome filmu? Opišite ih. To su sporedni likovi: Kai, Maria, Frank, Elvis, Peter i Jorgo.

Četvrta aktivnost

Karakterizacija glavnog i sporednih likova – Kolo naokolo

Učenici mogu sjediti u krugu pa unutar kruga šaljem olovku i papir. Svaki učenik zapisuje neko svoje zapažanje o glavnome liku, a zatim presavije papir da nitko ne vidi što je napisao i šalje učeniku do sebe. Potrebno je upozoriti da svaki učenik napiše samo jedno zapažanje, na taj način dobit ćemo zanimljivi opis i karakterizaciju lika.

Koji se još likovi javljaju u filmu? Nabrojite ih. Kako zovemo te likove? (sporedne) Objasnite.

SPOREDNI LIKOVI svi su ostali likovi koji ostvaruju radnju filma.

– **Kai** (Fabian Halbig) – otkako je imao nezgodu s ocem, Kai je u kolicima. Normalan je, zaigran dječak, svjestan svojih ograničenja. Invaliditet ga ponekad čini usamljenim. Silno je želio postati jedan od Krokodila, a s njima je upoznao i vrijednost prijateljstva.

- **Maria** (Leonie Tepe) – jedina je djevojka u Krokodilima, Olijeva je starija sestra, svojevrsan je glas razuma u skupini. Dobro je oslikan bratsko-sestrinski odnos, s puno svađe, ali i ljubavi.
- **Olli** (Manuel Steitz) – glava je Krokodila, odlučuje o svemu, naređuje, no to mu donosi i određenu usamljenost.
- **Frank** (David Hurten) – zaista ima dug jezik i najviše se protivio Kaijevu ulasku u grupu. Kasnije se pokazalo da situacija s nasilnim ocem i bratom kriminalcem muči Frank.
- **Elvis** (Nicolas Schinscek) – pomalo je šutljiv i udubljen u glazbu, stalno sluša iPod-u i ne doznajemo uvijek što misli.
- **Peter** (Robin Walter) – najveća je kukavica u grupi iako ponekad dođe na nevjerojatne zamisli, zahvaljujući svim filmovima koje je pogledao. Puno komičnih prizora povezano je s njim i Krokodili ne bi bili isti bez njega.
- **Jorgo** (Javidan Imani) – definitivno najkomičniji lik, podrijetlom Grk, vezan je uz svoj mobitel. Konstantno ima loše i neukusne šale.

Jesu li Krokodili superheroji?

Ne, oni samo pokušavaju dati najbolje od sebe, nemaju supermoći, osim zajedništva.

Peta aktivnost

Što smo naučili od naših junaka?

Učenike ćemo podijeliti u nekoliko skupina. Svaka skupina dobit će tablice s imenima likova pri čemu se učenici unutar svoje grupe pokušati dogovoriti i zabilježiti što su naučili od pojedinih likova u filmu.

Nakon dogovora u skupinama čitamo dojmove, komentiramo likove, zaključke. Izvodimo važne postavke – prijateljstvo, zajedništvo, odnos s roditeljima, iskrenost, poduzetnost. Učenicima također napominjemo i s njima razgovaramo o tome koliko je važno pokušati sagledati stvari iz tuđe perspektive – netko je invalid, žrtva obiteljskoga nasilja, nesiguran, dijete samohranih roditelja itd.

(1. NASTAVNI LISTIĆ)

Šesta aktivnost

Kako se priča u filmu razvija?

Ova je aktivnost u potpunosti posvećena filmskoj priči. Kako bismo učenicima što zornije pojasnili filmsku priču, na papiru smo napisali nekoliko dijelova priče. Učenici moraju složiti redosljed događaja kojim se priča razvijala na filmu:

test Krokodila – napad na provalnike – Kai spašava Hannesa – pljačka dućana – srušena baza

– Što dobijete slaganjem dijelova? **PRIČU**, a ako je to priča unutar filma, zovemo je **FILMSKA PRIČA!**

– Je li ona važna za film?

– Zbog čega je ova filmska priča dobra? Učenici nabrajaju:

- zanimljiva je
- duhovita, smiješna
- drži napetost
- dinamična je
- promiče dobre vrijednosti.

– Razmislite pa navedite još neke dobre priče – filmske ili književne – koje su utjecale na vas i čine vam se dobrima. Pokušajte objasniti zašto su vam se svidjele.

Što sve pomaže izgraditi filmsku priču?

Već smo spomenuli:

- glumci
- glavni i sporedni likovi.

Pokušajte razmisliti što još?

- **glazba** (reproduciramo neke isječke, one koji oslikavaju napetost, zatim akciju pa rješenje problema)
- **dinamika filma, pokreti kamere** (prati dinamiku filma i kretanju kamere).

Reproduciramo isječke:

- ▶ Hannes sjetno korača ulicom (isječak 4)
- ▶ Kai u kolicima bježi od ekipe na motorima (isječak 5)

- šuljanje i krađa benzina iz kombija (isječak 6).

(ISJEČCI SE NALAZI U MAPI NA CD-u.)

Osim glazbe filmsku priču izgrađuju i boje. Boja je jedna od najrealističnijih sastavnica filma (uz pokret i glazbu). Učenicima reproduciramo još dva isječka u kojima jasno mogu vidjeti razlike u bojama te njima objasniti zašto su se pojedine boje koristile u navedenim isječcima.

Reproduciramo isječke:

- tamne boje skladišta/noć (7. isječak)
- vesele boje u prirodi (8. isječak)

(ISJEČCI SE NALAZE U MAPI NA CD-u.)

UOPĆAVANJE

Na kraju je potrebno zaokružiti usvojena znanja, provjeriti što su djeca usvojila. Uopćavanje i sinteza može se ponoviti usmenim putem postavljajući učenicima niže navedena pitanja:

Što je dječji film ili film za djecu?

Koje vrste igranih filmova postoje?

Što je rakurs i koji sve postoje?

Tko su glavni i sporedni likovi ovoga filma. Zašto?

Što je filmska priča?

Što sve pomaže izgraditi filmsku priču? Objasni.

STVARALAČKI OBLICI RADA

U svakoj je filmskoj priči problem koji se mora riješiti. Sada ćemo na drukčiji način riješiti situaciju u kojoj su se djeca našla.

Učenici su podijeljeni u četiri skupine. Zajedno s učenicima prisjećamo se situacije u kojoj se Krokodili u napuštenome skladištu sukobljavaju s lopovima kako bi ih razotkrili i dobili nagradu, a pozadina je i oslobođenje Albanaca koji su bili optuženi za krađu.

Cilj je ove aktivnosti potaknuti učenike na razmišljanje o ispravnosti postupaka djece:

1. skupina – zadatak im je da iz te situacije ispišu sve konkretne činjenice koje doznajemo iz te situacije (pripremaju plan, odlaze noću u skladište, onesposobljavaju kombi itd.)
2. skupina – istaknuti sva emocionalna stanja kroz koja djeca prolaze (strah, uzbuđenje, zajedništvo)
3. skupina – istaknuti sve ono što su djeca loše odlučila ili postupila (skrivanje odluke od odraslih, iskradanje noću bez znanja roditelja, dovođenje u opasne situacije i sl.)
4. skupina – istaknuti sve ono što su djeca dobro odlučila i ispravno postupila (zajedništvo među njima, osjećaj pripadnosti družini, spašavanje Albanaca od nepravredne osude).

Nakon što svaka skupina obavi svoj zadatak, učenici predstavljaju i analiziraju svoje odgovore te provedu raspravu nakon koje se postavlja problemsko pitanje: *NA KOJI SU NAČIN DJECA MOGLA UHVATITI I RAZOTKRITI LOPOVE, A DA SEBE NE DOVEDU U OPASNOST?*

Kratkim razgovorom saznajemo zanimljiva rješenja na koje su načine djeca mogla riješiti situaciju .

3.4. AKTIVNOSTI NAKON OBRADJE FILMA

Prva aktivnost

Vlastita filmska priča

Nakon gledanja filma nastavljamo proučavati filmsku priču.

Učenici su podijeljeni u grupe. Svaka grupa ima zadatak zamisliti svoju filmsku priču skupini djece.

Učitelj/ica projektorom prikazuje pojmove koji bi učenicima mogli pomoći u stvaranju vlastite priče.

NAZIV DRUŽINE:

PREPOZNATLJIVI ZNAK:

TAJNA LOZINKA:

GDJE BI SE FILM SNIMAO?

GDJE BI SE DRUŽINA OKUPLJALA?

MORAJU LI ČLANOVI DRUŽINE PROĆI NEKI ZADATAK?

NEKE PJESME KOJE BISTE VOLJELI ČUTI U FILMU.

Učenik koji piše najbrže i najurednije zapisuje zajedničke prijedloge, a na kraju svi glasaju za najbolju ideju te odabiru najbolji prijedlog. Učitelji/učiteljice imaju zadatak najbolju ideju i skupinu objaviti u

školskome listu, a učenici dobivaju članske iskaznice i diplome sa zaštitnim znakom odabrane skupine.

Druga aktivnost

Intervju s glavnim likom

Igra uloga u kojoj ćemo dočarati glumu. Učenik u ulozi novinara postavlja pitanja, a drugi učenik u ulozi Hannesa odgovara, ali samo mimikom, gestama i izrazima lica pokazuje kako se tada osjeća.

Pitanja:

- *Kako si se osjećao kada su te lopovi uhvatili?*
- *Kako si se osjećao kada je tvoja majka položila ispit?*
- *Kako se osjećaš u blizini djevojčice Marie?*

Treća aktivnost

Budi filmski kritičar

Ocijeni ovaj film ocjenom od 1 do 5 i obrazloži svoju ocjenu.

LITERATURA:

Encyclopaedia Britannica <<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/313098/Erich-Kastner>>, posjećeno 17. veljače 2013.

Peterlić, Ante (1986./1990.) Filmska enciklopedija 1 i 2. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod "Miroslav Krleža"

Wikipedia, die freie Enzyklopädie <http://de.wikipedia.org/wiki/Erich_K%C3%A4stner>, posjećeno 17. veljače 2013.

Dodatna literatura:

Mikić, Krešimir (2001.) *Film u nastavi medijske kulture*, Zagreb: Educa

Peterlić, Ante (1977.) *Osnove teorije filma*, Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada

Skupina autora (2009.) *Psihologija, mediji, etika: iskustva i promišljanja za bolju suradnju*, Pula, Jastrebarsko: Društvo psihologa Istre, Naklada Slap

4. OBAVIJESTI ZA UČITELJE I NASTAVNIKE

Priprema za film može se odvijati u dva ili tri sata, a neki od sadržaja mogu se raditi i nakon gledanja filma.

4.1. POJMOVNIK

Objašnjenja korištena u ovome pojmovniku skraćene su verzije i parafraze natuknica Hrvoja Turkovića iz Filmskoga leksikona (ur. Nikica Gilić i Bruno Kragić, 2003.), <http://film.lzmk.hr/trazilica.aspx>

FILMSKI RODOVI – nadvrste filmova. Razlikujemo igrani, dokumentarni, animirani, obrazovni, propagandni i eksperimentalni film. Svaki film pripada nekomu rodu, ali rodovi nisu međusobno isključivi; česti su primjeri igranih (fikcijskih) filmova koji preuzimaju komunikacijski modus dokumentarnog filma u kojemu se koristi tehnikama animiranoga ili eksperimentalnoga filma.

ŽANR – posebne podvrste igranoga filma. Žanrovski kodirano filmsko djelo prema nekim konvencionalno uspostavljenim narativnim obrascima dočarava određeni tip svijeta čiji su nam likovi, zapleti i ambijenti prepoznatljivi kao srodni. Filmovi pojedinoga žanra često se proizvode za specifičan tip publike. Među najistaknutijima su komedija, akcijski film, znanstveno-fantastični film, pustolovni film, film strave (horor), triler, kriminalistički film, melodrama, mjuzikl, western itd. Žanrovi su fleksibilne, povijesno promjenjive kategorije; često se međusobno isprepliću (česti su slučajevi akcijskoga trilera, pustolovne komedije i sl.), podložni su trendovima (nekoć popularni žanrovi poput vesterna i povijesnoga spektakla danas se puno rjeđe proizvode), a u sklopu pojedinoga žanra javljaju se podvrste koje se nazivaju podžanrovi ili žanrovski ciklusi.

FILM ZA DJECU – film namijenjen djeci jer po tematici i formi odgovara dječjoj dobi. U njemu su najčešći motivi koji su djeci bliski i razumljivi jer su uglavnom preuzeti iz njihova života (dječja igra, mašta, životinje, škola, prijatelji i sl.).

KADAR – vremenska i gradivna jedinica filma, odnosno jedna neprekinuta filmska snimka.

RAKURS – jedan od parametara kadra. Označava nagib promatranja. Kad se prizor promatra odozgo prema dolje, kadar je iz gornjega rakursa, a odozdo prema gore iz donjega rakursa. Ekstremni donji rakurs naziva se i žablja perspektiva, a ekstremni gornji rakurs ptičja perspektiva. Naglašeni rakursi često imaju izraženu retoričku funkciju. Najneutralniji je vertikalni kut snimanja pri kojemu se kamera nalazi na razini pogleda (nulti kut).

GLAVNI LIK – nositelj radnje, sve se zbiva oko njega, najčešće ima određenu osobitost i šarm.

GLAVNI GLUMAC – onaj koji utjelovljuje glavnoga junaka, nositelja radnje u filmu.

SPOREDNI LIKOVI – ostali likovi, oni su manje važni, ali su u nekim odnosima s glavnim likom i utječu na radnju.

FILMSKA PRIČA ILI PRIČA (također fabula, radnja filma, dijegeza) – predločen je slijed prizornih događaja s odredivim početkom i krajem. Artikulacija priče osnovna je značajka narativnoga, odnosno igranoga filma te obično osnovni zadatak pri pisanju scenarija igranoga filma. Ono što filmsku priču razlikuje od književnosti složena je audiovizualna priroda filmskog medija.

VALENTINA LISAK

4.2. IGRANIM FILM *KROKODILI* – ZA ČITANJE, ISTRAŽIVANJE I SAMOSTALAN RAD

Korisne poveznice i članci o filmu:

www.vorstadtkrokodile1.film.de (službena stranica filma *Krokodili*)

www.idemoukino.com/film/trailer/1030/The-Crocodiles (najava filma *Krokodili*)

Korisne poveznice o upotrebi filma u nastavi:

<http://www.ecfaweb.org/projects/education/index.htm>

<http://www.filmeducation.org/> <http://kresimirmikic.com/>

<http://www.screenonline.org.uk/education/index.html>

5. RADNI LISTOVI ZA UČENIKE

(NALAZE SE U ZASEBNOJ MAPI NA CD-u, PRIPREMLJENI ZA ISPIS.)

AKTIVNOSTI NAKON PROJEKCIJE FILMA

Prva aktivnost

Peta aktivnost

6. GALERIJA

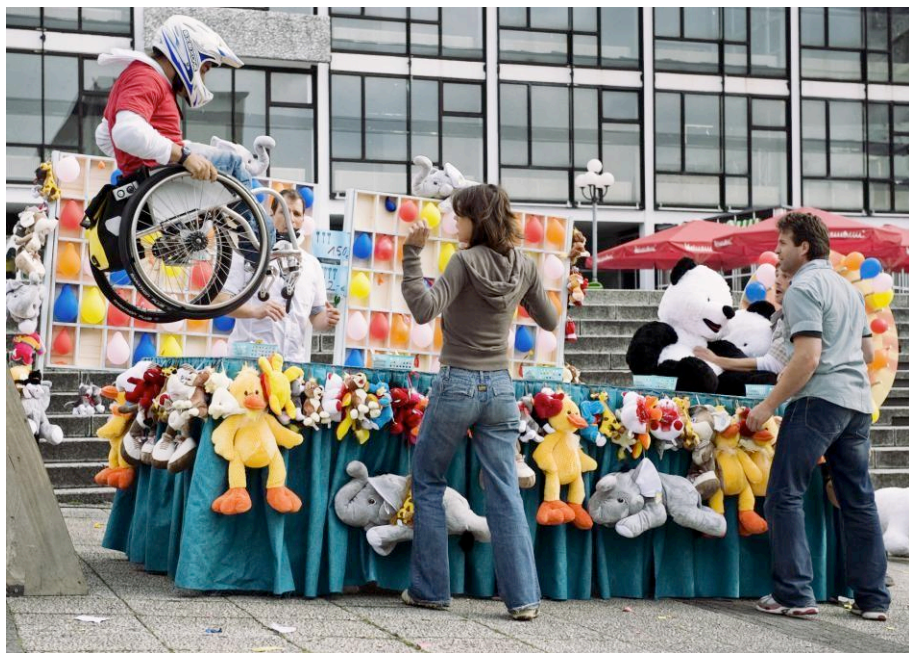
(NALAZI SE U MAPI GALERIJE SLIKA I VIDEOISJEČAKA NA CD-u.)

Kontakti:

Ivana Jakobović Alpeza, prof. hrvatskog jezika
voditeljica programa SEDMI KONTINENT

Udruga Djeca susreću umjetnost

Mobitel: +385 98 251274

E-pošta:

i.alpeza@sedmikontinent.org

www.sedmikontinent.org

Edita Bilaver Galinec, dipl. oecc.

Predsjednica Udruge Djeca susreću umjetnost

Mobitel: +385 98 729578

E-pošta:

e.galinec@sedmikontinent.org

www.sedmikontinent.org

Udruga Djeca susreću umjetnost zadržava autorska prava na predmetni edukacijski materijal analiza igranoga filma Krokodili, koja je sastavni dio programa Udruge pod nazivom SEDMI KONTINENT.

Nadopunjeno izdanje, svibanj 2016.godine

